

The Conversational Discourse Elements related to Donation:

A Conversation Analysis Approach

องค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาค:

การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์

Phongsatorn Surin*

Suntaree Chotidilok

พงศธร สุรินทร์

สุนทรี โชติดิлок

Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand

Sakaoduen Satham

สกาอุดือน สาธรรม

Faculty of Education, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding author*

e-mail: tour.pst@gmail.com

Received 23-10-2023

Revised 05-12-2023

Accepted 12-12-2023

Keywords: discourse,
conversation, donation

คำสำคัญ: ปริจเฉท, การสนทนา,
การบริจาค

Abstract

Objectives: This article aims to analyze the conversational discourse elements related to donation.

Methods: This research is language research. Qualitative research methods were used. It uses Conversational Analysis of Sacks, Schegloff, and Jefferson's (1974) serves as a framework for analyzing the conversational discourse about "donation" which are produced and published by youtube channel Pimrpyie of 82 videos.

Results: The conversational discourse elements related to donation. It was revealed that there were 8 components of conversational discourse elements related to donation: interruption, overlapping, other repetition, terminate, repair, silence, feedback, and backchannel. It was able to explain that which interlocutor tends to influence or control the behavior of others when interacting.

Application of this study: The study of conversational discourse elements provided the understanding of power relations, power negotiation, and the role language in meaning construction of donation. Additionally, it was able to be way to the further study of Critical Discourse Analysis (CDA).

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาค

วิธีการศึกษา: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทางภาษา ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแนวคิดสนทนาวิเคราะห์ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974) เป็นกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลปริจเฉทการสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ "การบริจาค" ที่ผลิตและเผยแพร่ข้อมูลโดย ช่องยูทูปพิมรี่พาย จำนวน 82 วิดีทัศน์

ผลการศึกษา: องค์ประกอบการสนทนาในปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาค พบว่า ปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคมีองค์ประกอบการสนทนาทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ การพูดซ้อน การพูดซ้ำ การพูดตัดบท การพูดปรับแก้ การเงิบ การตอบสนองการพูด และการเออออ ผลการศึกษามีประโยชน์ในการช่วยตอบคำถามว่า ทำไมการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ของคู่สนทนาจึงเลือกใช้องค์ประกอบการสนทนาเหล่านี้ อีกทั้งสามารถอธิบายให้เห็นว่า คู่สนทนาฝ่ายใดมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลหรือควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน

การประยุกต์ใช้: การศึกษาองค์ประกอบการสนทนาจะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ตลอดจนการต่อรองอำนาจและบทบาทของภาษาในการประกอบสร้างความหมายเกี่ยวกับการบริจาค อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่อไป

บทนำ

ยูทูปเบอร์ (YouTuber) เป็นเหล่าบุคคลที่มีชื่อเสียงและบุคคลที่มีอิทธิพลในสื่อใหม่ ยูทูปเบอร์เป็นผู้ผลิตเนื้อหาถ่ายวิดีโอ และโพสต์วิดีโอลงช่องยูทูป หากเป็นเนื้อหาที่อยู่ในกระแสและน่าสนใจในขณะนั้นจะทำให้มีคนติดตาม (Subscribe) เพื่อตามดูงานชิ้นต่อไป ยูทูปเบอร์ที่มีคนติดตามจำนวนมากจะกลายเป็นอาชีพมีรายได้มาจากค่าโฆษณาโดยการโพสต์วิดีโอเนื้อหาใหม่ ๆ และส่วนใหญ่จะมีการตอบและปฏิสัมพันธ์กับผู้ติดตามอย่างเป็นประจำ ยูทูปเบอร์ที่มีผู้ติดตามจำนวนมากมี

การสร้างเนื้อหาที่คนติดตามสนใจ ได้แก่ อธิบายตอบคำถาม และวิจารณ์เกี่ยวกับการเล่นเกม สอนการแต่งหน้า และการทำวิดิทัศน์เพื่อนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การรีวิวอาหาร การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว หรือการนำเสนอเรื่องราวการบริจาค เป็นต้น

ในปัจจุบันยูทูปเบอร์มีการปรับกลยุทธ์ในการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ด้วยการผลิตสร้างเนื้อหาที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคมหรือการบริจาค และเผยแพร่กระจายข่าวสารไปสู่สาธารณชน กล่าวคือ การช่วยเหลือสังคม (Contribution) และการบริจาค (Donation) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านบวกให้แก่ยูทูปเบอร์ ทั้งนี้ยังเป็นการผลิตเนื้อหาเชิงการตลาด (Content Marketing) คือ การทำการตลาดเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการเผยแพร่เนื้อหาที่มีคุณค่า ได้ประโยชน์ เพื่อดึงดูด สร้างความจดจำ และเปลี่ยนให้ผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้ฟัง กลายเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ยอดขายสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น เป็นหนึ่งในการทำตลาดออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมาก (AUN Thai Laboratories, 2022)

ในระยะเวลาตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน มีผู้บุกเบิกการผลิตเนื้อหา (Content) ประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคผ่านสื่อใหม่ ได้แก่ นางสาวพิมพ์พรรณ สรรักษ์ หรือพิมพ์รี่พาย ซึ่งเนื้อหาที่ผลิต และเผยแพร่ ได้รับความนิยมจากประชาชนจำนวนมาก ข้อมูลความนิยมสังเกตได้จากสถิติการรับชมช่องมากกว่า 900,000,000 บัญชีผู้ใช้ และจำนวนผู้ติดตามมากกว่า 6,000,000 บัญชีผู้ใช้ (ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2566) ทั้งนี้ช่องยูทูป (YouTube Chanel) ของพิมพ์รี่พายมีการผลิตเนื้อหา และเผยแพร่วิดิทัศน์ประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคจำนวนหนึ่ง ซึ่งประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคมีความน่าสนใจในปัจจุบัน เนื่องจากประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคที่ปรากฏในสื่อใหม่เป็นกระแสนิยม จนทำให้ผู้รับสารในสังคมมีการรับชม การแบ่งปัน และการกดถูกใจมากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาสิ่งที่อธิบายไปข้างต้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคที่ปรากฏในสื่อใหม่ถูกผลิตโดยยูทูปเบอร์ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดหัวข้อ ประเด็น และองค์ประกอบในประจําการสนทนา ก่อนที่จะมีการเผยแพร่ออกไปสู่สังคมผ่านสื่อใหม่ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์องค์ประกอบในประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค เพื่อแสดงให้เห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ของคู่สนทนามีการเลือกใช้องค์ประกอบการสนทนาใดบ้าง คู่สนทนาฝ่ายใดมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเลือกใช้องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรม สิทธิในการสนทนา รวมถึงทิศทางในการสนทนาของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การต่อรองอำนาจ บทบาทของภาษาในการประกอบสร้างความหมายเกี่ยวกับการบริจาค ตลอดจนการเผยให้เห็นความแตกต่างทางสถานภาพในสังคมอย่างชัดเจน

ผู้วิจัยสังเกตเห็นเบื้องต้นว่า องค์ประกอบบางประการมีความน่าสนใจ ซึ่งสื่อให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์มีสิทธิ์ควบคุมทิศทางในการสนทนาของผู้รับบริจาค กล่าวคือ ยูทูปเบอร์สามารถเลือกใช้การพูดตัดบทเพื่อยุติการสนทนาตามที่ตนประสงค์ได้ โดยไม่ต้องรอให้ผู้รับบริจาคอนุญาต การเลือกใช้องค์ประกอบดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์มีอำนาจเหนือกว่าผู้รับบริจาคผ่านการพูดตัดบท

ตัวอย่างเช่น

1. ย. ดีใจด้วยนะคะ เหมือนได้โรงเรียนใหม่
2. บ. คะ ขอบพระคุณมากคะ เป็นบุญของเด็ก ๆ เป็นบุญของโรงเรียน เป็นบุญของ ผอ. ด้วยคะ
3. ย. ยินดีด้วยนะคะ ขอบคุณมากสำหรับจดหมายนะคะ ดีใจที่เราได้เจอกันนะคะ
4. บ. คะ ขอบพระคุณมากๆ เช่นกันคะ
5. ย. ถ้ามีอะไรเขียนไปนะคะ
6. บ. คะ ขอบพระคุณมากๆ แสงสว่างครั้งนี้มันจะเป็นแสงสว่างที่ มันไม่ใช่สว่างในอาคาร แต่มันจะไปสว่างในใจเด็ก ๆ ทุกคนแล้วคะว่า คำว่าผู้ให้เป็นยังไง ขอบคุณที่เป็นตัวอย่างให้เด็ก ๆ เห็นนะคะ ขอบพระคุณมาก
7. ย. ด้วยความยินดีคะ ขอตัวก่อนนะคะ
8. บ. ขอบคุณคะ
9. ย. ขอบคุณนะคะ

(Pimryprie Official, 2022)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ยูทูปเบอร์พูดตัดบทในผลัดที่ 7 ด้วยคำว่า “ขอตัวก่อนนะคะ” ซึ่งเป็นการพูดออกตัวสื่อให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์อาจมีธุระอื่น ๆ ที่จะต้องไปทำต่อจากนี้ ในขณะที่เดียวกัน ก็ชี้ให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์ได้ทำการทักทายช่วยเหลือสังคมสำเร็จ

เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์แล้ว การตัดบทด้วยการพูดออกตัวเป็นขั้นตอนก่อนการยุติการสนทนาระหว่างยูทูปเบอร์กับผู้รับบริจาค อีกทั้งสื่อให้เห็นว่า เวลาในการสนทนากำลังจะสิ้นสุดลง เมื่อยูทูปเบอร์มีการพูดออกตัว ผู้รับบริจาคจึงกล่าวขอบคุณในผลัดที่ 8 ว่า “ขอบคุณค่ะ” จากนั้นในผลัดสุดท้าย คือ ผลัดที่ 9 ยูทูปเบอร์ได้กล่าวขอบคุณตอบไปว่า “ขอบคุณนะคะ” การขอบคุณของยูทูปเบอร์ในผลัดสุดท้ายจึงเป็นการปิดการสนทนาโดยสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบบางประการช่วยเน้นย้ำให้เห็นความแตกต่างทางสถานภาพในสังคมอย่างชัดเจน รวมไปถึงตอกย้ำความลำบากที่มีอยู่เดิม ซึ่งสื่อให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์มีสิทธิ์เน้นย้ำความลำบากของผู้รับบริจาคผ่านการพูดซ้ำ

ตัวอย่างเช่น

1. ย. ตอนนั้นมันทำงานอยู่ที่ไหนแม่ ก่อนจะประสบอุบัติเหตุ
2. ร. อยู่ที่เซินทราแกรนด์จ๊ะ เป็นผู้ช่วยก็อยู่
3. ร. เล้ากลับจากทำงาน
4. ย. จ๊ะ
5. ร. แล้วก็เออ:: เลิกงานประมาณตี 2 ที่นี้เค้าจะกลับรถอะคะ แล้วที่นี้ประมาณตี 4 อะ น้ำจากขยะมันลงที่พื้น แล้วถนนมันลื่น แล้วพอสิ้นเค้าก็ล้มเลย แล้วก็เค้าก็ขับรถกลับบ้านอะคะ ไม่มีบาดแผลไม่มีอะไร มีดล็อกนิดหน่อย ก็ยังคุยกันรู้เรื่อง ที่นี้เค้าเริ่มปวดหัว แม่ก็เลยพาเค้าไปโรงพยาบาลเลย ประมาณตี 5 กว่าๆ พอไปถึงโรงพยาบาลเค้าก็น็อกแล้ว ก็คือเรียกเท่าไรก็ไม่ตื่นแล้ว ไม่รับรู้แล้ว หมอเค้าก็เลยสแกน ก็คือสมองได้รับกระแทก คือโหม่งลงพื้นเลย พอกระแทกหมอก็เลยผ่าตัด แล้วคุณหมอเค้าเจาะระบายเลือดออก เลือดคั่ง
6. ย. เลือดคั่ง
7. ร. หลังจากนั้นเค้าติดเชื้ จากที่ออกจากโรงพยาบาล นี่คือไม่สามารถกระดิกนิ้วได้แม้แต่ นิ้วเดียว
8. ย. กระดิกนิ้วไม่ได้ นอนอย่างเดียว
9. ร. ใช่ค่ะ
10. ย. เป็นมาก็ปีแล้วแม่ เรื่องนี้
11. ร. 6 ปีแล้วลูก เนี่ย 6 ปี เดือนมีนาคมนี้
12. ย. โอโห:: 6 ปีแล้ว

(Pimrypie Official, 2022)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า สถานการณ์นี้ยูทูปเบอร์สนทนากับผู้ร่วมเหตุการณ์ คือ แม่ของผู้รับบริจาคที่พิการทางร่างกาย โดยยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำ 2 ประเด็น ได้แก่ การพูดซ้ำถึงข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาค และการพูดซ้ำเกี่ยวกับระยะเวลาที่ร่างกายของผู้รับบริจาคเกิดข้อบกพร่องหรือความพิการ จะเห็นว่า ในผลัดที่ 6 ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำคำว่า “เลือดคั่ง” และในผลัดที่ 8 ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำคำว่า “ไม่สามารถกระดิกนิ้วได้” เพื่อตอกย้ำผลกระทบที่รุนแรงทางด้านร่างกายของผู้รับบริจาค ซึ่งมีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกร่วมในลักษณะเชิงสงสารและเห็นใจของผู้รับชมได้ ในขณะเดียวกัน ในผลัดที่ 12 ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำคำว่า “6 ปีแล้ว” เพื่อเน้นย้ำและเพิ่มน้ำหนักปัญหาความรุนแรงเรื้อรังที่มีมายาวนานถึง 6 ปี ดังนั้นการพูดซ้ำถึงประเด็นข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาค และการพูดซ้ำเกี่ยวกับระยะเวลาที่ร่างกายของผู้รับบริจาคเกิดข้อบกพร่องหรือความพิการ จึงกล่าวได้ว่า การพูดซ้ำเป็นการเน้นย้ำความสำคัญทางความหมายของผลกระทบที่รุนแรงทางด้านร่างกาย เพื่อตอกย้ำความรุนแรงที่มีอยู่เดิม และยังมีปัญหาความรุนแรงเรื้อรังมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนส่งผลต่อความคิดของผู้ชมให้เชื่อว่า ระดับความรุนแรงของปัญหาที่ผู้รับบริจาคกำลังประสบนั้นมีมากกว่าคนปกติทั่วไป

ความสำคัญข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์และสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค เพื่อที่จะเผยให้เห็นการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติของคู่สนทนามีการเลือกใช้องค์ประกอบการสนทนาได้บ้าง ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การต่อรองอำนาจ บทบาทของภาษาในการประกอบสร้างความหมายเกี่ยวกับการบริจาค ตลอดจนการเผยให้เห็นความแตกต่างทางสถานภาพในสังคมอย่างชัดเจน อันเป็นพื้นฐานก่อนนำไปสู่การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในวาทกรรมการบริจาคต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสนทนาวิเคราะห์

การศึกษาสนทนาวิเคราะห์ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาแนวชาติพันธุ์วิธี (ethnomethodologist) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างการสนทนา ซึ่งจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการเปลี่ยนผลัดการพูด (turn-taking) คู่ถ้อยคำ (adjacency pairs) การเกริ่นนำหรือการเปิดเรื่อง (pre-sequences) การพูดซ้อนเหลื่อม (overlapping talk) สิทธิการสนทนา (floor) การแทรกถ้อยคำที่ไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการสนทนา (insertion sequences) การปรับแก้ (repair) การกล่าวถ้อยคำที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ (preference/dispreference) การเริ่มและการจบหัวข้อ (initiation and closing topic) องค์ประกอบดังกล่าวที่ปรากฏในโครงสร้างการสนทนาเป็นแนวทางการศึกษาบทสนทนาที่เป็นธรรมชาติ

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับสนทนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดที่กล่าวถึงข้างต้นเหมาะสมแก่การใช้อธิบายข้อมูลปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคซึ่งเป็นตัวบทสนทนาที่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการศึกษาสนทนาวิเคราะห์ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974) มาวิเคราะห์องค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค เพื่อชี้ให้เห็นว่า การปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติของคู่สนทนามีการเลือกใช้องค์ประกอบการสนทนาได้บ้าง อีกทั้งสามารถอธิบายให้เห็นว่า คู่สนทนาฝ่ายใดมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเลือกใช้องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรม สิทธิในการสนทนา รวมถึงทิศทางในการสนทนาของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบปริจเฉทการสนทนา

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งสนใจการวิเคราะห์ปริจเฉทการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ และมุ่งศึกษาองค์ประกอบปริจเฉทการสนทนา ด้วยเห็นว่าการวิเคราะห์ปริจเฉทสนทนาจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นส่วนที่จะต้องอาศัยการตีความหมาย ก่อนที่จะไปวิเคราะห์ส่วนอื่น ๆ ที่ปรากฏในปริจเฉทการสนทนา เช่น กลวิธีทางภาษา บริบทสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาองค์ประกอบปริจเฉทการสนทนา มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีทางภาษาที่ใช้ยุติการสนทนาที่มีความขัดแย้งในภาษาไทย” ของ Krutnate (2014) ชี้ให้เห็นว่าในปริจเฉทการสนทนาภาษาไทยมีการพูดตัดบทขณะที่กำลังสนทนาเพื่อให้อีกฝ่ายยุติการพูด ในขณะนั้น โดยทั่วไปแล้วการพูดตัดบทในการสนทนาเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้พูดกำลังพูดออกนอกประเด็น ผู้ร่วมสนทนาที่มีความขัดแย้งกัน และเวลาในการสนทนากำลังจะสิ้นสุดลง ส่วนงานวิจัยเรื่อง “การกล่าวซ้ำคู่สนทนาในการสนทนาภาษาไทย” ของ Wuttichamnon (2015) ชี้ให้เห็นความสำคัญของการกล่าวซ้ำว่า การกล่าวซ้ำในปริจเฉทการสนทนาในชีวิตประจำวัน วัตถุประสงค์เพื่อนำสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในขณะที่กำลังดำเนินการสนทนากัน หรือชี้ให้เห็นว่า คู่สนทนากำลังสนใจเรื่องที่กำลังสนทนาทำให้การดำเนินการสนทนาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

ในปี ค.ศ. 2017 ผู้วิจัยพบงานวิจัย 2 เรื่อง ที่เผยให้เห็นว่า ประจําการสนทนาองค์ประกอบของการสนทนาอะไรบ้าง องค์ประกอบเหล่านั้นสามารถตีความหมายได้อย่างไรบ้าง ได้แก่ งานวิจัยของ Satham (2017) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาประจําการสนทนายาระหว่างจิตแพทย์และผู้ป่วยนอกในการตรวจรักษาโรคจิตเวชเบื้องต้น” พบว่า จิตแพทย์ ผู้ป่วย และญาติ มีการเลือกใช้ องค์ประกอบประจําการสนทนา เช่น การปรับแก้ การพูดแทรก การพูดซ้อน การเลือกใช้องค์ประกอบเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า จิตแพทย์ จะเป็นผู้นำหรือผู้สอบถามในการสนทนา ส่วนผู้ป่วยและญาติมักจะเป็นผู้ตามหรือผู้ตอบคำถามที่จิตแพทย์ถาม หลายสถานการณ์ ผู้ป่วยหรือญาติซึ่งเป็นผู้มีอำนาจน้อยกว่ากลับเป็นฝ่ายนำการสนทนาได้ด้วย ส่วนงานวิจัยของ Saisuan (2017) ที่ศึกษาเรื่อง “การครอบครองการสนทนาของผู้ชายไทยและผู้หญิงไทย” พบว่า ทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีการจำกัดสิทธิในการพูดของผู้พูดอีกคนหนึ่ง โดยการพูดทับซ้อน (overlap) และการพูดแทรก (interruption) ดังนั้น ทั้งผู้ชายและผู้หญิงจึงมีปริมาณการควบคุมการเข้าร่วม การสนทนาที่สำเร็จ และการควบคุมการเข้าร่วมการสนทนาที่ไม่สำเร็จไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยของ Khueankaew, Sereechaikul, and Bumrungsuk (2021) ที่ศึกษาเรื่อง “โครงสร้างบทสนทนา การจำหน่ายเครื่องสำอางในการถ่ายทอดสดออนไลน์” พบว่า องค์ประกอบของการสนทนาในการถ่ายทอดสดออนไลน์ เช่น การเลือกใช้เสียงกริ่ง หรือเสียงเฮในการเปิดการสนทนา มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องความสนใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้ซื้อที่รอ การเริ่มต้นการถ่ายทอดสดออนไลน์ด้วยเสียงกริ่ง หรือเสียงเฮของผู้นำเสนอขายและผู้ช่วยนำเสนอขาย

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในปีต่อมา คือ ค.ศ. 2022 พบงานวิจัย 2 เรื่องที่ศึกษาการกล่าวซ้อนหรือการพูดขัดจังหวะใน ประจําการสนทนาในรายการสัมภาษณ์ภาษาไทยเช่นเดียวกัน ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง “การกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย: กรณีศึกษารายการ “โหนกระแส” ของ Ochaphan (2022) ค้นพบว่า การกล่าวซ้อนมีหน้าที่ที่แสดงความร่วมมือและสนับสนุนผู้พูด คนก่อน และมีหน้าที่ที่แสดงการชิงผลจากผู้พูดคนก่อน กล่าวได้ว่า มีการเลือกใช้การกล่าวซ้อนเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ เช่น ผู้สัมภาษณ์กล่าวซ้อนผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อควบคุมการสนทนาให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ของรายการ ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวซ้อนผู้สัมภาษณ์เพื่อให้ข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวซ้อนกันเองเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือ โต้แย้งในประเด็นที่ตนไม่เห็นด้วย และงานวิจัยเรื่อง “A Discourse Analysis of Conversation Interruption in a Thai News Interview Program” ของ Pankaew & Buakaw (2022) แสดงให้เห็นว่า ประจําการสนทนาในรายการสัมภาษณ์ข่าวภาษาไทยมีการพูดขัดจังหวะของทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น ผู้สัมภาษณ์มีการพูดขัดจังหวะแบบร่วมมือเพื่อให้การสัมภาษณ์ราบรื่น เป็นไปด้วยดี ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์มีการพูดขัดจังหวะเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วย

งานวิจัยที่กล่าวถึงข้างต้นแสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมา มีนักวิจัยสนใจศึกษาองค์ประกอบประจําการสนทนาในสถานการณ์ ต่าง ๆ โดยมีแนวคิดสนทนาวิเคราะห์เป็นแนวทางหลักในการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยเผยให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การยุติ การสนทนา การพูดแทรก การพูดซ้อน การพูดซ้ำ การพูดปรับแก้ ฯลฯ ผู้วิจัยจะนำผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบประจําการ สนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์องค์ประกอบในประจําการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค เพื่อแสดงให้เห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติของกลุ่มสนทนาที่มีการเลือกใช้องค์ประกอบของการสนทนาใดบ้าง ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การต่อรองอำนาจ บทบาทของภาษาในการประกอบสร้าง ความหมายเกี่ยวกับการบริจาค ตลอดจนการเผยให้เห็นความแตกต่างทางสถานภาพในสังคมอย่างชัดเจน อันจะเป็นแนวทางใน การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่อไป

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะประจําการสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “การบริจาค” ที่ผลิตและเผยแพร่ข้อมูล โดยยูทูปเบอร์ในสื่อใหม่ ในช่วงปี พ.ศ. 2562-2566 คือ วันที่ 29 กันยายน 2562 – 31 สิงหาคม 2566 เป็นข้อมูลในงานวิจัย เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ยังปรากฏกระแสการบริจาคในสื่อใหม่อย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยมีวิธีการและเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 3 เกณฑ์ ตามเกณฑ์การคัดเลือกของยูทูปที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eakapont (2022) ดังต่อไปนี้

1) สถิติการรับชมช่อง กล่าวคือ ผู้วิจัยพิจารณาจากเกณฑ์สถิติการเข้าชมช่องมากกว่า 100,000 ครั้ง ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็น ว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับความนิยมและมีอิทธิพลในการส่งผ่านชุดความคิดเกี่ยวกับการบริจาคไปยังสังคมในวงกว้าง

2) จำนวนผู้ติดตาม กล่าวคือ ผู้วิจัยพิจารณาจากเกณฑ์จำนวนผู้ติดตามของช่องมากกว่า 10,000 บัญชีผู้ใช้ ขึ้นไป เนื่องจากแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีกลุ่มคนที่คอยสนับสนุน (Fan Club) ให้ผลิตและเผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาค และอื่น ๆ ต่อไป ตลอดจนสื่อให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลในการชักนำความคิดกลุ่มผู้ติดตามด้วย

3) การผลิตและการเผยแพร่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะต้องมีการผลิตและเผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาคผ่านช่องยูทูป อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

จากเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลช่องยูทูป (YouTube Chanel) ของยูทูปเบอร์ในสื่อใหม่ ที่ผลิตเนื้อหา (Content) เกี่ยวกับการบริจาค ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจในปัจจุบัน เนื่องจากการบริจาคที่ปรากฏในสื่อใหม่ เป็นกระแสนิยม จนทำให้ผู้รับสารในสังคมมีการรับชม การแบ่งปัน และการกดถูกใจมากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ ผู้วิจัยพบว่า ช่องยูทูป ที่ได้รับกระแสนิยมจากการผลิตและเผยแพร่เนื้อหาการบริจาค มีจำนวน 1 ช่อง ได้แก่ ช่องยูทูปพิมรี่พาย มีสถิติการรับชมช่อง 911,209,894 และมีจำนวนผู้ติดตาม 6,300,000 (ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2566)

1.2 หลังจากผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ช่องยูทูป (YouTube Chanel) ของยูทูปเบอร์ในสื่อใหม่ที่ผลิตเนื้อหา (Content) เกี่ยวกับการบริจาคได้จำนวน 1 ช่อง แล้วนั้น ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลวิดิทัศน์ที่มีการผลิตและเผยแพร่เนื้อหา เกี่ยวกับการบริจาค โดยมีเกณฑ์การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ จำนวนการกดถูกใจ กล่าวคือ วิดิทัศน์ที่มีการผลิตและเผยแพร่ เนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาคจะต้องมีบัญชีผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกกดถูกใจตั้งแต่ 30,000 บัญชีผู้ใช้ขึ้นไป (วันสุดท้ายของการเก็บข้อมูล คือ วันที่ 31 สิงหาคม 2566) เนื่องจากเป็นค่าเฉลี่ยในการกดถูกใจของวิดิทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาคในช่องยูทูปของ ยูทูปเบอร์กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนวิดิทัศน์ทั้งสิ้น 82 วิดิทัศน์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการสนทนาในปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาค โดยผู้วิจัยได้นำแนวทางการศึกษาสนทนาวิเคราะห์ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974) มาวิเคราะห์องค์ประกอบปริจเฉทการสนทนาข้างต้น เพื่อเผยให้เห็นว่า ปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และองค์ประกอบต่าง ๆ สื่อให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจอย่างไร

2.2 ในเรื่องของอักษรย่อ สัญลักษณ์ และการอ้างอิงที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะถ่ายทอดข้อมูลวิดิทัศน์ปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคให้เป็นอักษรภาษาไทย พร้อมใส่อักษรย่อ สัญลักษณ์ และการอ้างอิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) อักษรย่อ

ย. หมายถึง ยูทูปเบอร์

บ. หมายถึง ผู้รับบริจาค

ร. หมายถึง ผู้ร่วมเหตุการณ์

2) สัญลักษณ์

Table 1 Transcription Symbols in Conversation Analysis

Symbol	Description
!	The use of high-pitched tones in utterances often conveying emotional or attitudinal expression
::	The lengthening of syllables indicating emphasis beyond normal pronunciation
(number)	The measurement of silent intervals during conversation, calculated in seconds
(utterance)	Nonverbal communication by gestures, enhancing meaning through specific movements
=	Continuous speech within a single turn of the speaker

Table 1 Transcription Symbols in Conversation Analysis (cont.)

Symbol	Description
Z	Immediate responses to the interlocutor's turn without pauses
[	Interruptions during turn-taking while the interlocutor is speaking
[]	Overlapping turns in conversation reflecting simultaneous contributions from multiple speakers
[...]	Ellipsis in the preceding or subsequent utterance to the current quote

3) การอ้างอิง

การอ้างอิงตัวบทปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคในบทความนี้ ผู้วิจัยจะแทนด้วยชื่อช่องยูทูปสาธารณะในสื่อใหม่
ปีที่ผลิตและเผยแพร่วีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริจาค เช่น (Pimrypie Official, 2022)

ผลการศึกษา

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เรื่อง “การบริจาค: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในปริจเฉทการสนทนาของยูทูปเบอร์และผู้รับบริจาค
ที่นำเสนอในสื่อใหม่” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้บูรณาการตามกรอบการวิเคราะห์สนทนาวิเคราะห์ (Conversational Analysis) ผสมผสาน
กับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) โดยมุ่งศึกษาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างยูทูปเบอร์กับผู้รับบริจาค
เชิงวิพากษ์

อย่างไรก็ตาม บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบการสนทนาในปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการ
การบริจาค ตามกรอบการวิเคราะห์สนทนาวิเคราะห์ (Conversational Analysis) ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974)
เนื่องจากมีประโยชน์ในการช่วยตอบคำถามว่า การปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ มีองค์ประกอบการสนทนาอะไรบ้าง อีกทั้งสามารถอธิบายให้
เห็นว่า คู่สนทนาฝ่ายใดมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลหรือควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งการศึกษา
องค์ประกอบการสนทนาจะทำให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ตลอดจนการต่อรองอำนาจ และบทบาทของภาษาในการประกอบ
สร้างความหมายเกี่ยวกับการบริจาค อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่อไป

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการสนทนาในปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค พบว่า ปริจเฉทการสนทนา
ที่เกี่ยวกับการบริจาคปรากฏองค์ประกอบการสนทนาทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะ การพูดซ้อน
การพูดซ้ำ การพูดตัดบท การพูดปรับแก้ การเงิบ การตอบสนองการพูด และการเออออ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. การพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ (Interruption)

การพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ ในงานวิจัยนี้หมายถึง ช่วงจังหวะการสนทนาที่ฝ่ายหนึ่งกำลังครองผลัดการสนทนาอยู่
แล้วอีกฝ่ายหนึ่งพยายามช่วงชิงผลัดการสนทนานั้น ทำให้ฝ่ายแรกต้องหยุดผลัดการสนทนาของตนเอง ทั้งนี้ยังเป็นการแสดง
บทบาทที่ผู้ฟังต้องการเป็นผู้พูด โดยที่ยังไม่ถึงถึงผลัดการสนทนาของตนและผู้พูดกำลังได้ผลัดในการพูดอยู่ ส่วนใหญ่แล้วผู้ขัดจังหวะ
มักจะมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 1

1. ย. ไปพวกเรา พิมพ์ไฉนเรื่องนี้มาตั้งแต่เด็กๆ แล้วว่า ชาวเขาเนี่ยประสบปัญหาภัยหนาว
ความหนาวเย็นมันทรมาณ
2. ร. ครับ บางปีมีผู้เสียชีวิต ก็มีครับ
3. ย. [หนาวตายเธอ]

4. ร. ใช้ครับ หนาวตาย
5. ย. จริงเหรอ
6. ร. จริงครับๆ คือที่ผ่านมาประมาณ 2-3 ปีที่ผ่านมา เนี่ย
7. ย. นี่เราอยู่ในยุคที่ยังมีคนหนาวตายอยู่อีกหรือคะ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 1 ผู้ร่วมเหตุการณ์ คือ ผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบลมก้อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ติดต่อให้ยูทูบเบอร์ขึ้นไปช่วยเหลือผู้รับบริจาคที่กำลังประสบภัยหนาว ซึ่งต้องการเครื่องนุ่งห่มจำนวนมาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ได้อธิบายถึงภาวะวิกฤตในผลัดที่ 2 ว่า “ครับ บางปีมีผู้เสียชีวิต ก็มีครับ” เพื่อเสนอข้อมูลให้เห็นว่าภัยหนาวที่เกิดขึ้นส่งผลให้บางปีมีผู้เสียชีวิต ทั้งนี้ผู้ร่วมเหตุการณ์ยังอธิบายไม่จบผลัด ยูทูบเบอร์พยายามช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกขึ้นมาในผลัดที่ 3 ว่า “หนาวตายเหรอ” เพื่อต้องการย้ำให้เห็นถึงภาวะวิกฤตที่ผู้ร่วมเหตุการณ์อธิบายไปในผลัดก่อนหน้า

ตัวอย่างที่ 2

1. ย. ทำยังไง พี่แท้
2. บ. [ก็ต้องพึ่งพี่ชาย ขอยืมพี่ชายไปก่อน หมุนก่อน เช่าขายกับแม่ เดือนละ 3,000
เช่าที่แล้วโดนไล่ โดนไล่ที่อย่างบ่อยเลย ขึ้นค่าที่บ้าง
3. ย. บ้านนี้อยู่กับใครแม่ อยู่กันกี่คน
4. ร. อยู่กัน 3 คน
5. ย. พี่แท้เป็นลูกคนเล็ก
6. บ. ใช้ครับ ใช้

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 2 ยูทูบเบอร์ถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้รับบริจาคในผลัดที่ 1 ว่า “ทำยังไง พี่แท้” เพื่อต้องการให้ผู้รับบริจาคเป็นผู้นำเสนอข้อมูลในผลัดถัดไป ในผลัดนี้ยูทูบเบอร์ยังถามไม่จบผลัด ผู้รับบริจาคพยายามช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกขึ้นมาในผลัดที่ 2 เพื่อให้ข้อมูลแก่ยูทูบเบอร์ว่า “ก็ต้องพึ่งพี่ชาย ขอยืมพี่ชายไปก่อน หมุนก่อน เช่าขายกับแม่ เดือนละ 3,000 เช่าที่แล้วโดนไล่ โดนไล่ที่อย่างบ่อยเลย ขึ้นค่าที่บ้าง” การช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกสามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากผู้รับบริจาคพยายามที่จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์แก่ยูทูบเบอร์และหวังว่ายูทูบเบอร์จะนำข้อมูลของตนเองเข้าสู่กระบวนการบริจาคต่อไป เป็นที่น่าสังเกตว่าในผลัดนี้ยูทูบเบอร์ยอมที่จะให้ผู้รับบริจาคนำเสนอข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองจนจบผลัดโดยไม่มีการช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ เนื่องจากการอธิบายเรื่องราวของผู้รับบริจาคด้วยตัวของผู้รับบริจาคเอง จะส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกร่วมของผู้รับชมมากกว่าที่ยูทูบเบอร์จะเป็นคนอธิบาย

ในประเด็นการพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ พบว่า ตัวอย่างที่ 1 ยูทูบเบอร์พยายามช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกขึ้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายูทูบเบอร์มีอำนาจหรือสถานภาพของความเป็นผู้บริจาคมากกว่าผู้รับบริจาค ดังนั้นจึงเป็นฝ่ายที่ควบคุมทิศทางการสนทนา ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hasanam & Panpothong (2023) ที่เผยให้ว่า ผู้มีอำนาจหรือสถานภาพสูงกว่าในสังคมไทยจะเป็นฝ่ายช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรก อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยบางประการแตกต่างไปจากงานวิจัยที่นำเสนอไปข้างต้น เช่น ตัวอย่างที่ 2 เมื่อพิจารณาปริจเฉทการสนทนาเกี่ยวกับการบริจาคในสื่อใหม่พบว่า ปริจเฉทการสนทนามักจะสอดคล้องไปกับอารมณ์ความรู้สึกร่วมของผู้รับชม ดังนั้นยูทูบเบอร์จึงยอมที่จะให้ผู้รับบริจาคนำเสนอข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองจนจบผลัดโดยไม่มีการช่วงชิงผลัดการสนทนาโดยการพูดแทรกหรือการพูดขัดจังหวะ

2. การพูดซ้อน (Overlapping)

การพูดซ้อน ในงานวิจัยนี้หมายถึง ช่วงการสนทนาที่ทั้ง 2 ฝ่าย ต่างใช้ผลัดการสนทนาโดยการพูดพร้อม ๆ กัน ซึ่งหลังจากการพูดพร้อมกันเกิดขึ้น จะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ได้ครอบครองผลัดการสนทนานั้นเสมอ

ตัวอย่างที่ 3

1. ย. แล้วก็โทรมาบอกรถโรงพยาบาลหรือ
2. บ. เค้าก็จะประสานรถโรงพยาบาลใกล้เคียงที่พร้อมออกมาช่วยเหลือ ณ จุดนี้

3. ย. แล้วมาทันหรือ
4. บ. ส่วนมากก็มาทันบ้าง ไม่ทันบ้าง เพราะว่าโรงพยาบาลเค้าก็มีเคสในของเค้า
5. ย. แล้วคนรอออกซิเจนรอกี่นาทีกี่
6. บ. [4 นาที] ก็ตาย
7. ย. [4 นาที] รอรพพยาบาลเอาถังออกซิเจน โคตรเสียงเลยพี่ เสียงสูงๆ ใครจะมาทันสตาร์ทรถก็ 2 นาที แล้ว เดี่ยวพี่จะติดต่อกลับมาอีกทีหนึ่ง ไม่นานเกินรอแน่นอน เข้าใจปัญหาละ เดี่ยวพี่ติดต่อกับพี่มายมาใหม่ละ
8. บ. ได้ครับ ขอขอบคุณครับผม

(Pimrypie Official, 2021)

ตัวอย่างที่ 3 ในผลัดที่ 5 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคว่า “แล้วคนรอออกซิเจนรอกี่นาทีกี่” แล้วผู้รับบริจาคตอบยูทูปเบอร์ในผลัดที่ 6 ว่า “4 นาที ก็ตาย” จะเห็นว่าในผลัดนี้ผู้รับบริจาคมองว่าไม่จบผลัด แต่ยูทูปเบอร์ได้รับข้อมูลมาก่อนหน้าในผลัดที่ 5 แล้วว่าผู้ประสบอุบัติเหตุในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ จะต้องรอถังออกซิเจนจากโรงพยาบาลประมาณ 4 นาที จึงทำให้การพูดพร้อมกันระหว่างยูทูปเบอร์กับผู้รับบริจาคเกี่ยวกับระยะเวลาการรอถังออกซิเจนจากโรงพยาบาลในผลัดที่ 7 ว่า “4 นาที” ในผลัดนี้เมื่อมีการพูดพร้อมกันเกิดขึ้นยูทูปเบอร์เป็นผู้ควบคุมสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งถึงภาวะวิกฤติข้างต้นต่อไปว่า หากมิได้รับออกซิเจนได้ทันเวลา ก็อาจมีความเสี่ยงและอันตรายต่อชีวิตผู้ประสบอุบัติเหตุได้ ดังข้อความ “รอรพพยาบาลเอาถังออกซิเจนโคตรเสียงเลยพี่ เสียงสูงๆ ใครจะมาทัน สตาร์ทรถก็ 2 นาที แล้ว” การพูดพร้อมกันของยูทูปเบอร์สามารถเกิดขึ้นได้เพื่อใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งต่อข้อมูลที่ได้รับบริจาคได้นำเสนอก่อนหน้านี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ochaphan (2022) ที่อธิบายว่า เมื่อคู่สนทนาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเล็งเห็นว่าประเด็นที่กำลังสนทนาอยู่ไม่ใช่ข้อเท็จจริงหรือมีข้อมูลเพิ่มเติมมาสนับสนุนประเด็นดังกล่าว ก็มักจะมีการพูดพร้อมกันเกิดขึ้นเพื่อใช้สิทธิในการพูดแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งต่อประเด็นที่กำลังสนทนา

ตัวอย่างที่ 4

1. ย. ชายทุกวันเลยหรอคะ
2. บ. ทุกวัน
3. ย. มีวันหยุด [มีวันหยุด] มั้ยคะ
4. บ. [มีวันหยุด] ก็ไปหาหมอแหละ ตอนเนี้ยบ้านีก้อยกันสามคนพี่น้อง เรามีพี่ชาย เค้าก็แก่แล้วเนอะ ไม่มีงานมีการอะไรทำกัน น้องชายก็สมองไม่ค่อยดี บ้านีกก็ต้องเป็นคนทำมาหากิน บ้านีกตามอดมาตั้งแต่เริ่มเป็นมา อายุได้เจ็บขบ แล้วบ้านีกก็เป็นเรื่อยมาเรื่อยมา อายุได้ 16 อะ บ้านีกจะมีดสนิทยเลย แล้วบ้านีกก็ขายกล้วยเตี๋ยวกิน กินกันไปวัน ๆ เนี่ยแหละ วันต่อวันนี่แหละ แต่ถามว่ามีเงินทองเก็บไหม บ้านีกก็ไม่มี
5. ย. เมื่อก่อนบ้านีกมองเห็นไหมละ
6. บ. มองเห็นตั้งแต่เล็ก ๆ นู่น บ้านีกก็ยังจำไม่ค่อยถูกเหมือนกัน
7. ย. ตั้งแต่ขายกล้วยเตี๋ยวกินก็มองไม่เห็นเลย

(Pimrypie Official, 2021)

ตัวอย่างที่ 4 เป็นสถานการณ์ระหว่างยูทูปเบอร์และผู้รับบริจาคที่เป็นแม่ค้าที่ตาบอดแต่ต้องออกขายของในผลัดที่ 2 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคว่า “วันหยุด มีวันหยุด มั้ยคะ” ในขณะที่เดียวกันผู้รับบริจาคก็พูดซ้อนขึ้นมาพร้อมกันในผลัดที่ 3 ว่า “มีวันหยุด” ทั้งในผลัดที่ 2 และ 3 นี้ จะเห็นได้ว่า มีการพูดพร้อมกันระหว่างยูทูปเบอร์กับผู้รับบริจาค เมื่อมีการพูดพร้อมกันเกิดขึ้นในบางสถานการณ์ยูทูปเบอร์จะยินยอมให้ผู้รับบริจาคเป็นฝ่ายมีสิทธิในการอธิบายเรื่องราวของตนเอง เพื่อให้ผู้รับชมเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วม เนื่องจากการเล่าเรื่องด้วยตัวของผู้รับบริจาคเอง จะทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากกว่าที่ยูทูปเบอร์จะเป็นผู้บรรยายหรือเล่าเรื่องราวนั้น ๆ

3. การพูดซ้ำ (Other repetition)

การพูดซ้ำ ในงานวิจัยนี้หมายถึง การกล่าวถ้อยคำเช่นเดียวกับที่คู่สนทนากล่าวไว้ในผลการสนทนาก่อนหน้าซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ถ้อยคำที่กล่าวซ้ำอาจมีรูปแบบเหมือนกับถ้อยคำของคู่สนทนาทั้งหมดหรือเหมือนเพียงบางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ การกล่าวซ้ำเป็นกลวิธีการเน้นย้ำความสำคัญทางความหมายของความยากลำบาก เพื่อตอกย้ำความลำบากที่มีอยู่เดิม และยังมีปัญหาความเดือดร้อนตลอด อีกทั้งยังส่งผลต่อความคิดของบุคคลอื่นที่เชื่อว่า ระดับความเดือดร้อนของปัญหาที่ผู้รับบริจาคกำลังประสบนั้นมีมากกว่าคนปกติทั่วไป ดังนั้นการกล่าวซ้ำที่ปรากฏในสื่อใหม่ จึงช่วยเน้นย้ำให้เห็นคุณลักษณะด้านลบได้ชัดเจนขึ้น ตลอดจนมีผลทำให้ผู้บริโภควาทกรรมมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ สามารถแสดงได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

1. ย. สวัสดิ์ค่ะ เอาข้าวมาให้คะ มีคนพิการ อยู่ใช้ไหมคะ
2. บ. [พิการขา]
3. ย. อะไรคะ พิการขาหรือคะ
4. ย. 2 กล่องเลยคะ ขอบคุณคะ ฝากให้คุณพี่คนนั้นด้วยคะ ขอบคุณคะ
5. ย. คุณพี่ปกติทำอาชีพอะไรคะ
6. บ. ทั่วไปครับ
7. ย. ทั่วไป แต่ตอนนี้ไม่มีงานจ้างเลย
8. บ. ครับ
9. ย. ขอบคุณคะ พี่เอาดังค์ไปด้วย

(Pimrypie Official, 2020)

ตัวอย่างที่ 5 สถานการณ์นี้ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำ 2 ประเด็น ได้แก่ การพูดซ้ำถึงข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาค และการพูดซ้ำเกี่ยวกับอาชีพของผู้รับบริจาคที่กำลังมีปัญหา จะเห็นว่า ในผลัดที่ 1 และ 3 ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำคำว่า “พิการ” และ “พิการขา” ในขณะเดียวกัน ในผลัดที่ 5 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคเกี่ยวกับการประกอบอาชีพว่า “คุณพี่ปกติทำอาชีพอะไรคะ” ในผลัดที่ 6 ผู้รับบริจาคจึงตอบยูทูปเบอร์เกี่ยวกับอาชีพทั่วไปว่า “ทั่วไปครับ” และในผลัดที่ 7 ยูทูปเบอร์มีการพูดซ้ำคำว่า “ทั่วไป” พร้อมนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพทั่วไปในขณะนั้นไม่ค่อยมีผู้จ้างงานว่า “แต่ตอนนี้ไม่มีงานจ้างเลย” การพูดซ้ำโดยยูทูปเบอร์เป็นการตอกย้ำภาพชีวิตที่น่าสงสาร และความยากลำบากของผู้รับบริจาค อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอภาพที่ไม่พึงประสงค์ของผู้รับบริจาคที่กำลังประสบปัญหาด้านลบในชีวิตอยู่ กล่าวได้ว่า การพูดซ้ำเป็นการเน้นย้ำความสำคัญทางความหมายของความยากลำบาก เพื่อตอกย้ำความลำบากที่มีอยู่เดิม และยังมีปัญหาความเดือดร้อนตลอด ตลอดจนส่งผลต่อความคิดของผู้ชมให้เชื่อว่า ระดับความเดือดร้อนของปัญหาที่ผู้รับบริจาคกำลังประสบนั้นมีมากกว่าคนปกติทั่วไป

ตัวอย่างที่ 6

1. บ. เกษตรกรเนี่ย ที่เขามีหนี้เนี่ย เขาไม่เคยกำหนดราคาผลผลิตที่เขาผลิตมาได้เลย
กระทรวงเกษตรฯ เป็นผู้คิดนะ อย่างแม่เนี่ย ไปขายให้เธอเธอเป็นพ่อค้าคนกลาง เธอบอก
ว่า 5 บาท แม่ก็ต้อง 5 บาท บอกขอ 6 บาทได้ไหม ไม่ได้ แต่ในขณะที่ต้นทุนเนี่ย เขาก็ไม่
ควบคุม เขาปล่อยให้มันขึ้น ขึ้น ขึ้น ขึ้น ปุ๋ย ยา ปล่อยขึ้นราคาแพง ปุ๋ยปีที่แล้ว จากลูก
650 ตอนนี้ 1400 น้ำมันนะ เกษตรกรก็ใช้เยอะมากนะ เพราะต้องรดไถ รดเกี่ยว รดอะไร
ใช้เครื่องสูบน้ำ น้ำมันก็แพงขึ้น บั๊จจยอย่างอื่นแพงขึ้นหมดเลย มันก็ขาดทุนไปเรื่อย ๆ ทำ
มากขาดทุนมาก วันนี้ทำรอบนี้ ขาดทุน 20000 รอบหน้าอีก 3 เดือนทำอีก ขาดทุนอีก
20000
2. ย. ขาดทุนทุกงวดเลยหรือคะ
3. บ. ทุกงวด

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 6 ในผลัดที่ 1 ผู้รับบริจาคมีการพูดซ้ำคำว่า “ขาดทุน” ในขณะเดียวกัน ในผลัดที่ 2 ยูทูปเบอร์ก็เน้นย้ำถึงปัญหาของการลงทุนที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้รับบริจาคด้วยการพูดซ้ำคำว่า “ขาดทุน” เช่นเดียวกันกับผู้รับบริจาค การพูดซ้ำด้วยคำว่า “ขาดทุน” ของทั้ง 2 ฝ่าย เป็นการเน้นย้ำความสำคัญทางความหมายของความยากลำบาก เพื่อตอกย้ำความลำบากที่มีอยู่เดิม

และยังมีปัญหาความเดือดร้อนตลอด อีกทั้งยังส่งผลต่อความคิดของบุคคลอื่นที่เชื่อว่า ระดับความเดือดร้อนของปัญหาที่ผู้รับบริจาคกำลังประสบนั้นมีมากกว่าคนปกติทั่วไป ดังนั้นการพูดซ้ำที่ปรากฏในสื่อใหม่ จึงช่วยเน้นย้ำให้เห็นคุณลักษณะด้านลบได้ชัดเจนขึ้น

4. การพูดตัดบท (Terminate)

การพูดตัดบท ในงานวิจัยนี้หมายถึง การกล่าวถ้อยคำขณะที่กำลังสนทนาเพื่อให้อีกฝ่ายยุติการพูดในขณะนั้น โดยทั่วไปแล้วการพูดตัดบทในการสนทนาเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้พูดกำลังพูดออกนอกประเด็น ผู้ร่วมสนทนาไม่ความขัดแย้งกัน และเวลาในการสนทนาจากำลังจะสิ้นสุดลง

ตัวอย่างที่ 7

1. ย. ดีใจด้วยนะๆ ดีใจด้วยๆ (ลูกหลัง)
2. บ. จะได้ขายของสักที หนูหยุดมาหลายวันแล้ว เพราะฝนตก ที่นี้ฝนตกหนักไปขายของได้แล้ว
3. ย. ได้ละเนาะ ราบรื่นแล้วเนาะ
4. บ. ค่ะ
5. ย. เออละ ขอให้รถคันนี้ขับเคลื่อนไปด้วยความรักนะ
6. บ. ขอบคุณค่ะ

(Pimrypie Official, 2021)

ตัวอย่างที่ 7 ยูทูปเบอร์พูดตัดบทในผลัดที่ 5 ด้วยคำว่า “เออละ” ซึ่งหมายถึง “พอแล้ว” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานออนไลน์ จากนั้นจึงได้วยพรให้ผู้รับบริจาคว่า “ขอให้รถคันนี้ขับเคลื่อนไปด้วยความรักนะ” ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ยูทูปเบอร์ได้ทำภารกิจการช่วยเหลือสังคมสำเร็จเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์แล้ว การตัดบทด้วยคำว่า “เออละ” จึงเป็นขั้นตอนก่อนการยุติการสนทนาระหว่างยูทูปเบอร์กับผู้รับบริจาค อีกทั้งสื่อให้เห็นว่า เวลาในการสนทนาจากำลังจะสิ้นสุดลง ดังนั้น ผู้รับบริจาคจึงกล่าวขอบคุณในผลัดที่ 6 ว่า “ขอบคุณค่ะ” การขอบคุณของผู้รับบริจาคในผลัดสุดท้ายจึงเป็นการปิดการสนทนาโดยสมบูรณ์

ตัวอย่างที่ 8

1. ย. อะจับมือ ให้ถึงๆ (หัวเราะ) เอ้อ เจอกันมีน ขอบคุณมากนะ ขอบคุณมากที่สู้ให้ตัวเอง และให้แม่ และเหลือให้พี่ด้วย เหลือให้พี่น้อยนิดนะ เวลาพี่ไม่มีแรงพี่มาเอาแรงมีนนะ โอเคเปล่า?
2. บ. โอเค
3. ย. โอเคไป เจอกัน รอบหน้ามาจ้างมือตบพี่ไม่เอาเนะ (หัวเราะ) บ้ายบายจะ ขอบคุณจ้ะแม่
4. ร 1. ค่ะ ขอบคุณค่ะ ขอบคุณมากลูก
5. ร 2. ครับ
6. ย. ค่ะ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 8 ยูทูปเบอร์พูดตัดบทในผลัดที่ 3 ด้วยคำว่า “โอเค” จากนั้นพูดเชิงหยอกล้อกับผู้รับบริจาคว่า หากตนเองมาเยี่ยมรอบหน้าผู้รับบริจาคห้ามทำร้ายด้วยการตบ เนื่องจากอาการป่วยของผู้รับบริจาคหายดีแล้ว การยุติการสนทนาโดยการพูดตัดบทด้วยคำว่า “โอเค” สื่อให้เห็นว่า เวลาในการสนทนาจากำลังจะสิ้นสุดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wuttichamnong (2016) ที่ชี้ให้เห็นว่า คำว่า “โอเค” มีหน้าที่ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อกล่าวก่อนการปิดการสนทนา และยุติการสนทนา

5. การพูดปรับแก้ (Repair)

การพูดปรับแก้ ในงานวิจัยนี้หมายถึง การพยายามแก้ไขข้อมูลที่ไต่ขึ้นได้ฟังไม่ชัดเจนหรือไม่ถูกต้องให้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น การพูดปรับแก้ข้อมูลเกิดได้ 2 ลักษณะ ทั้งการพูดปรับแก้ข้อมูลผู้อื่น และการพูดปรับแก้ข้อมูลของตนเอง อีกทั้งการแก้ไขเป็นกลไกที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพูดผิดหรือเมื่อต้องการจะแย้งการพูด อาจเป็นการแก้ไขจากผู้พูดเองหรือผู้ฟังแก้ไขก็ได้ แต่หากเป็นการแย้งการพูดจะเกิดขึ้นเมื่อคู่สนทนาต้องการจะแย้งคำพูดของผู้พูดเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 9

1. ย. คุณพิการตั้งแต่กำเนิดหรือว่าไง
2. บ. ตั้งแต่กำเนิดเลย ไซ้ แต่ผมไม่ได้คิดว่าผมพิการนะ เพราะว่าผมก้าวผ่านมาละ เออเรา เราอยู่กับคนปกติได้อย่างเงี้ย
3. ย. ปีนี้คุณเรียนจบ
4. บ. จบโทแล้วครับ กำลังจะสอบสัมภาษณ์ป.เอกเดือนมกราคมนี้
5. ย. ต้องใช้เงินเท่าไรหรื
6. บ. โอ้โหถ้าเกิดว่า ตั้งแต่ต้นจนจบเลยอะ จนจบเอกเลยอะประมาณสามแสนสอง
7. ย. คุณศึกษามาหมดแหละว่าเดี๋ยวจึงต้อง พอจบโท รับปริญญาเนี่ยจะต้องต่อเอกเลย
8. บ. ต่อต่อเลยครับ
9. ย. ใช้เงินเท่าไรนะสามแสนสอง
10. บ. สามแสนสองครับ
11. ย. มีทุนหรือยัง
12. บ. ทุนตอนเนี้ยก็คือเราพยายามขอทุนอยู่
13. ย. พี่มิมจะส่งคุณเรียนปริญญาเอก
14. บ. ขอบคุณครับ

(Pimrypie Official, 2020)

ตัวอย่างที่ 9 ในผลัดที่ 1 ยูทูปเบอร์ชี้นำคำถามเกี่ยวกับข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาคว่า “คุณพิการตั้งแต่กำเนิดหรือว่าไง” เพื่อตอกย้ำความพิการของผู้รับบริจาค จากนั้นในผลัดที่ 2 ผู้รับบริจาคมีการพูดปรับแก้โดยพยายามแก้ไขข้อมูลหรือแย้งข้อมูลที่ตนเองเชื่อว่าไม่เป็นอย่างที่ยูทูปเบอร์กล่าว ดังข้อความว่า “แต่ผมไม่ได้คิดว่าผมพิการนะ” และ “เราอยู่กับคนปกติได้อย่างเงี้ย” การแก้ไขข้อมูลเป็นการประกอบสร้างความหมายใหม่และพยายามได้กลับไปว่า ผู้รับบริจาคเป็นผู้ที่มีศักยภาพและสามารถใช้ชีวิตแบบคนปกติได้ ซึ่งสอดคล้องไปกับผลัดที่ 4 ที่ผู้รับบริจคนำเสนอข้อมูลที่พึงประสงค์ของตนเอง คือ ความพิการไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเรียนระดับสูงสุด ดังข้อความ “จบโทแล้วครับ กำลังจะสอบสัมภาษณ์ป.เอก”

ตัวอย่างที่ 10

1. ย. เมื่อก่อนบ้านึกมองเห็นไหมละ
2. บ. มองเห็นตั้งแต่เล็ก ๆ หนูน บ้านึกก็ยังจำไม่ค่อยถูกเหมือนกัน
3. ย. ตั้งแต่ขายกล้วยเตี้ยมากก็มองไม่เห็นเลย
4. บ. อ้อ ไม่เห็นเลย ตอนนั้นมันพออายุได้สิบห้าสิบหกก็มีตสนิทแล้ว
5. ย. บ้านึกรายได้วันละเท่าไรหรื
6. บ. รายได้ขายเนี้ย ก็น่าจะได้อยู่สองร้อยอย่างนี้แหละ เออ:: ถ้าเฉลี่ยเลยอะนะ แต่ถ้าเราจะเอามานับเป็นวันนะ บางวันบ้านึกก็ไม่ได้เลย บางวันยังไม่ได้ทุนเลยอะนะ เหมือนเราต้องคิดแบบนี้
7. ย. บ้านึกขา น้ำซุปร้อยขนาดนี้เนี้ย บ้านึกปรุงเองหรอคะ
8. บ. ปรุงเองคะ
9. ย. บ้านึกปรุงเองเหมือนเดิมทุกวัน
10. บ. คะ บ้านึกก็ทำของบ้านึกเอง ใส่ของอย่างเนี้ยแหละ
11. ย. บ้านึกน้อยใจปะทำไมตัวเองถึงตาบอด
12. บ. เรื่องนั้นก็ต้งน้อยใจอยู่แล้วแหละ คนอื่นเค้าเกิดมาเห็น แต่เราไม่เห็น ชีวิตเราไม่มีอะนะ เราไม่มีอะไร เราจนอะนะ มันก็ต้องสู้ ต้องทำ แต่ถ้าคิด จะว่าให้บ้านึกไปนั่งขอทาน นะ บ้านึกไม่เอา บ้านึกไม่ชอบเลย แม้ว่าบ้านึกจะตาบอดนะ แต่บ้านึกก็ยังขายกล้วยเตี้ย เลี้ยงตัวเองได้

(Pimrypie Official, 2021)

ตัวอย่างที่ 10 ในผลัดที่ 11 ยูทูบเบอร์ชี้คำถามเกี่ยวกับข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาคว่า “บ้านักน้อยใจปะทำไมตัวเองถึงตาบอด” เพื่อตอกย้ำความพิการของผู้รับบริจาค จากนั้นในผลัดที่ 12 ผู้รับบริจาคมีการพูดปรับแก้ โดยพยายามแก้ไขข้อมูลหรือแย้งข้อมูลที่ตนเองเชื่อว่าไม่เป็นอย่างที่ยูทูบเบอร์กล่าว ดังข้อความว่า “แต่ถ้าคิดจะว่าให้บ้านักไปนั่งขอทานนะ บ้านักไม่เอา บ้านักไม่ขอเลย แม้ว่าบ้านักจะตาบอดนะ แต่บ้านักก็ยังขายกล้วยเตี้ยเลี้ยงตัวเองได้” การแก้ไขข้อมูลเป็นการประกอบสร้างความหมายใหม่และพยายามโต้กลับไปว่า ผู้รับบริจาคเป็นผู้ที่มีศักยภาพและสามารถใช้ชีวิตแบบคนปกติได้ ซึ่งการพูดปรับแก้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้รับบริจาคพยายามนำเสนอข้อมูลที่พึงประสงค์ของตนเอง

6. การเงียบ (Silence)

การเงียบเป็นเรื่องที่นักภาษาศาสตร์สนใจศึกษาอย่างกว้างขวาง จึงมีผู้ให้นิยามความหมายและอธิบายรายละเอียดไว้แตกต่างกัน ในงานวิจัยนี้ การเงียบ หมายถึง การไม่กล่าวถ้อยคำในผลการสนทนาของตนเอง และการเงียบนั้นต้องเกิดจากความต้องการของตัวเอง ไม่ได้ถูกบุคคลอื่นสั่งหรือบังคับให้เงียบ

ตัวอย่างที่ 11

1. ย. คือจะผ่าตัดแล้วทำไมถึงผ่าไม่ได้วะ พี่ไม่เข้าใจอะ อธิบายให้พี่ฟังหน่อย
2. บ. เหมือนว่า Sleep Test ผมมันต่ำครับ มันแย้มมันแย้มมาก ๆ จนแบบถ้าไปผ่าตัดปั๊บแล้วกลัวไม่ได้ฟื้นครับ หมอบอกว่าผมเป็นเหมือนแบบระเบิดเวลาครับ ร้ายแรงมาก การที่คนหนึ่งคนหยุดหายใจ 150 ครั้งใน 1 ชั่วโมงเนี่ย เป็นเปอร์เซ็นต์สูงครับที่สามารถไปได้ทุกเมื่อ พร้อมทั้งจะไปได้ตลอด ผมไม่ได้บอกแม่ครับ
3. ย. แคंबอกว่าเบนซ์เป็นโรคอะไร
4. บ. ทางเดินหายใจของผมแบบเวลากลางคืนเหมือนมันหยุดทำงานถ้าไปก็คือไปเลย
5. ย. (เงียบ) 0.3 แล้วหมอเขามีทางเลือกให้เรามั้ย
6. บ. มีครับ
7. ย. ว่า
8. บ. มันต้องใช้เครื่อง ต้องใช้เครื่องเป็นปี ๆ ครับ ให้ร่างกายกลับมาแบบไอ้ก่อนดีขึ้นก่อน แล้วค่อยผ่าตัด

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 11 ในผลัดที่ 4 ผู้รับบริจาคอธิบายอันตรายของโรคที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองให้ยูทูบเบอร์รับทราบ ว่า “ทางเดินหายใจของผมแบบเวลากลางคืนเหมือนมันหยุดทำงานถ้าไปก็คือไปเลย” จากนั้นในผลัดที่ 5 ยูทูบเบอร์เลือกใช้ความเงียบพร้อมทั้งมีช่วงจังหวะหยุดไป 3 วินาที ก่อนจะถามถึงทางเลือกในการรักษาโรคกับผู้รับบริจาคว่า “แล้วเขามีทางเลือกให้เรามั้ย” เวลาที่ใช้ทำให้เกิดความเงียบที่ปรากฏในสื่อใหม่นี้มีหน้าที่ทำให้ผู้รับชมเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ข้างต้น คือ ความรู้สึกสงสารผู้รับบริจาค

ตัวอย่างที่ 12

1. ย. พี่โบว์ พี่ทำไมไม่มองหน้าหนูอะ
2. บ 2. มองไม่ค่อยเห็นอะ หมอบอกเป็นจอประสาทตาเสื่อมทางพันธุกรรม เห็นมัวบ้างชัดบ้าง บางทีเครียดมากปวดตาปวดทางขมับ
3. ย. และตอนนี้เห็นหน้าหนูไหมคะ
4. บ 2. ไม่ค่ะ แต่เห็นเป็นโครง เหมือนกับคนเราเป็นคนเหมือนกัน แต่ให้เจาะเป็นรูปไม่ได้
5. ย. เป็นมานานยังคะ
6. บ 2. เกือบจะ 20 ปีแล้วค่ะ ตอนเล็กๆ ใส่แว่น แต่ก่อนก็คิดว่ามันเป็นสายตาสั้นอะค่ะ ใส่แว่นมาตลอดไม่เคยไปตรวจ ไปตรวจมาแล้วก็ประมาณ 14-15 ปี ตรวจถึงรู้ว่าเป็น หมอบอกไม่มีทางรักษาหาย รอแค่ให้มันมีตบอดไปเอง
7. ย. (เงียบ) 0.5 หมายความว่าเดี๋ยวตาจะบอด

8. บ 2. ใช่ค่ะ ถามว่ากลัวมั๊ย ก็กลัวกลัวว่าวันหนึ่งเราจะไม่เห็นหน้าใครเลย เราพยายามไม่มองหน้าเขาให้ได้มากที่สุด
9. ย. พามีตา วันนี้เราเจอกันละ พี่ไปช่วยคนมาเยอะแล้ว เตี่ยพิมช่วยพี่ไปเอง
10. บ 1. ขอบคุณครับ พี่พิมเดินซึกนี้ครับผม ระวังมันจะตก

(Pimrypie Official, 2021)

ตัวอย่างที่ 12 ในผลัดที่ 6 ผู้รับบริจาคอธิบายข้อบกพร่องทางสายตาของตนเองที่ไม่สามารถรักษาได้และในอนาคตุผู้รับบริจาคอาจจะตาบอดได้ จากนั้นในผลัดที่ 7 ยูทูบเบอร์เลือกใช้ความเจ็บปวดพร้อมทั้งมีช่วงจังหวะหยุดไป 5 วินาที ก่อนจะถามถึงความรุนแรงเกี่ยวกับข้อบกพร่องทางสายตาของผู้รับบริจาคว่า “หมายความว่าเดี๋ยวตาจะบอด” เวลาที่ใช้ทำให้เกิดความเจ็บที่ปรากฏในสื่อใหม่นี้มีหน้าที่ทำให้ผู้รับชมเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ข้างต้น คือ ความรู้สึกสงสารและเห็นใจผู้รับบริจาค

จากตัวอย่างที่ 11-12 พบว่า ช่วงจังหวะหยุดเจ็บมักจะปรากฏมากกว่า 1 วินาที ซึ่งแตกต่างไปจากมุมมองความเจ็บในงานวิจัยต่างประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของ Jefferson (1989) ที่เสนอว่า เมื่อผู้พูดคนแรกพูดจบ ผู้พูดคนต่อไปมักจะพูดต่อภายในระยะเวลาอันสั้นซึ่งระยะเวลาที่ผู้ร่วมสนทนาเจ็บส่วนใหญ่จะไม่เกิน 1 วินาที นอกจากนี้ Davidson (1984) เสนอว่า ความเจ็บที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ร่วมสนทนาฝ่ายหนึ่งกล่าวถ้อยคำที่เป็นการเชิญ การเสนอ หรือการขอร้อง ผู้ร่วมสนทนาอีกฝ่ายอีกฝ่ายนั้นนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการปฏิเสธคำเชิญ ข้อเสนอ หรือคำขอร้องนั้น ๆ

7. การตอบสนองการพูด (Feedback)

การตอบสนองการพูด ในงานวิจัยนี้หมายถึง การแสดงปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเพื่อแสดงให้เห็นว่าตนกำลังอยู่ในวงสนทนา เพื่อตอบสนองการพูดของผู้พูด จะเกิดขึ้นในผลัดของผู้ฟังหรือผู้ตอบ เช่น ในผลัดการถาม-ตอบ การตอบรับ-ปฏิเสธ หรือใช้คำบางคำ “อือ” “อ่า” “ค่ะ” “ครับ” “จ๊ะ”

ตัวอย่างที่ 13

1. ย. สวดดีจ๊ะ
2. บ. สวดดีครับ
- [...]
3. ย. พี่แก้วเป็นแบบนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่พี่
4. บ. ผมพิการตั้งแต่อายุ 9 ขวบครับ
5. ย. อ้อ:: ตั้งแต่เด็ก ๆ เลยหรอ
6. บ. ใช่ครับ
7. ย. มิน่าใจสู้มาก
8. บ. เกิดมาอาทิตย์เดียวแม่เสีย
9. ย. จ๊ะ
10. บ. ส่วนพ่อเค้าก็มีครอบครัวใหม่ เค้าก็ไม่เอา
11. ย. จ๊ะ
12. บ. อยู่กับคุณยาย
13. ย. จ๊ะ
14. บ. พอมาเป็นแบบนี้บ๊อ มันรู้สึกเป็นภาระของคนอื่น
15. ย. จ๊ะ
- [...]
16. บ. แล้วก็ขอให้น้องพิมธุรกิจรุ่งเรือง เป็นล้านเท่า แสนเท่า ขอให้เจริญ ๆ นะ
17. ย. ขอบพระคุณค่ะพี่แก้ว พิมขอซื้อของให้ นะ
18. บ. ครับ ขอให้เจริญ ๆ นะ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 13 ในผลัดที่ 10 ผู้รับบริจาคเสนอข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง คือ การที่พ่อไปมีครอบครัวใหม่ ดังข้อความ “ส่วนพ่อเค้าก็มีครอบครัวใหม่ เค้าก็ไม่เอา” ส่วนในผลัดที่ 11 ยูทูบเบอร์เลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “จะ” โดยไม่ได้ตั้งใจ ในขณะที่เดียวกัน ในผลัดที่ 14 ผู้รับบริจาคเสนอข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง คือ การพิการขาเป็นภาระของผู้อื่น ดังข้อความ “พอขาเป็นแบบนี้บ๊อบ มันรู้สึกเป็นภาระของคนอื่น” ส่วนในผลัดที่ 15 ยูทูบเบอร์เลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “จะ” โดยไม่ได้ตั้งใจ กล่าวได้ว่า การตอบสนองการพูดด้วยคำลงท้ายโดยไม่ได้ตั้งใจสื่อให้เห็นว่า ในบริบทของยูทูบเบอร์ยอมรับและมองว่าผู้รับบริจาคเป็นผู้ที่ด้อยกว่าตนเอง คือ ผู้รับบริจาคเป็นผู้ที่ประสบกับปัญหาชีวิตด้านลบ เช่น การถูกทอดทิ้งจากพ่อ และความพิการเป็นต้นเหตุที่ทำให้เป็นภาระของผู้อื่น

ตัวอย่างที่ 14

1. ย. ส่วนน้องเนี่ย อยากให้ช่วยอะไรเนี่ย โลงมันนะ เครื่องอันนั้นเสีย อันนี้พังให้บอก ตัวเองจะเข้ารักษาเมื่อไหร่ เดี่ยวพิมพ์เสียค่าใช้จ่ายเรื่องพยาบาลให้
2. บ. ค่ะ
3. ย. ขออย่างเดียว ขอให้สู้เหมือนที่ทำอยู่ทุกวันนี้
4. บ. ค่ะ
5. ย. นะ หัวใจอย่างเดียวที่เคลื่อนไหวร่างกาย
6. บ. ค่ะ
7. ย. สู้นะ
8. บ. ค่ะ
9. ย. เครื่องช่วยหายใจเนี่ย ให้ช่วยหายใจลูก แล้วก็ให้ยาวมาถึงแม่เนะ เหนื่อยน้อยลง ก็จะมีความสุขในชีวิตมากขึ้นนะ ขอให้ชีวิตเนี่ย หาเงินได้มากขึ้น ขอให้ลูกอาการดีขึ้นทุกอย่าง ปัญหาที่เกิดขึ้นทุเลาลงนะ สู้นะ
10. บ. สู้ค่ะ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 14 ในผลัดที่ 1 ยูทูบเบอร์เสนอแนวทางการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายรวมถึงค่ารักษาพยาบาลของผู้รับบริจาค ดังข้อความ “ส่วนน้องเนี่ย อยากให้ช่วยอะไรเนี่ย โลงมันนะ เครื่องอันนั้นเสีย อันนี้พังให้บอก ตัวเองจะเข้ารักษาเมื่อไหร่ เดี่ยวพิมพ์เสียค่าใช้จ่ายเรื่องพยาบาลให้” ในผลัดที่ 2 ผู้รับบริจาคจึงเลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “ค่ะ” ในผลัดที่ 3 ยูทูบเบอร์ขอร้องให้ผู้รับบริจาคสู่ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อไป ดังข้อความ “ขออย่างเดียว ขอให้สู้เหมือนที่ทำอยู่ทุกวันนี้” ในผลัดที่ 4 ผู้รับบริจาคจึงเลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “ค่ะ” ในผลัดที่ 5 ยูทูบเบอร์แนะนำผู้รับบริจาค ดังข้อความ “นะ หัวใจอย่างเดียวที่เคลื่อนไหวร่างกาย” ในผลัดที่ 6 ผู้รับบริจาคจึงเลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “ค่ะ” ในผลัดที่ 7 ยูทูบเบอร์ให้กำลังใจผู้รับบริจาค ดังข้อความ “สู้” ในผลัดที่ 8 ผู้รับบริจาคจึงเลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “ค่ะ” และในผลัดที่ 9 ยูทูบเบอร์อวยพรและให้กำลังใจผู้รับบริจาค ดังข้อความ “เครื่องช่วยหายใจเนี่ย ให้ช่วยหายใจลูก แล้วก็ให้ยาวมาถึงแม่เนะ เหนื่อยน้อยลง ก็จะมีความสุขในชีวิตมากขึ้นนะ ขอให้ชีวิตเนี่ย หาเงินได้มากขึ้น ขอให้ลูกอาการดีขึ้นทุกอย่าง ปัญหาที่เกิดขึ้นทุเลาลงนะ สู้นะ” ในผลัดที่ 10 ผู้รับบริจาคจึงเลือกใช้การตอบสนองการพูดด้วยการใช้คำลงท้าย คำว่า “ค่ะ”

จากตัวอย่างที่ 13-14 จะเห็นได้ว่าการตอบสนองการพูดของยูทูบเบอร์สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากยูทูบเบอร์ต้องการแสดงการเห็นด้วย สนับสนุน และยืนยันในประเด็นสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน อีกทั้งการตอบสนองการพูดของผู้รับบริจาคยังสามารถแสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้รับบริจาคไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การยอมรับเงื่อนไขหรือแนวทางการช่วยเหลือจากยูทูบเบอร์ จึงเป็นความหวังเดียวที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสื่อให้เห็นว่ายูทูบเบอร์สามารถกำหนดชะตาชีวิตของผู้รับบริจาคให้เป็นไปตามที่ตนประสงค์ ประเด็นดังกล่าวจะนำไปสู่การบริจาคและเสนอหน้าที่ของผู้ทำความดีต่อไป ประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hasanam & Panpothong (2022) ในประเด็นหน้าที่ของถ้อยคำแสดงการเป็นผู้ฟังที่คู่สนทนาเลือกใช้คำแสดงความสุภาพ เช่น ค่ะ เพื่อแสดงการเห็นด้วย สนับสนุน และยืนยันต่อประเด็นการสนทนาที่กำลังสนทนากันอยู่

8. การเออออ (Backchannel)

การเออออ ในงานวิจัยนี้เป็นปฏิกริยาในเชิงอวัจนภาษาของผู้ฟังที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้พูดกำลังได้ผลัดการสนทนาอยู่ เพื่อที่จะบอกคู่สนทนาที่กำลังทำหน้าที่เป็นผู้พูดอยู่ในขณะนั้นว่าตนยังสนใจและยังมีส่วนร่วมในการสนทนา เช่น การผงกศีรษะ การพยักหน้า การยิ้ม หรือการใช้ถ้อยคำ ในสังคมวัฒนธรรมญี่ปุ่นการเออออจะทำได้ด้วยความเงียบแต่พยักหน้าและยิ้ม ส่วนผู้พูดภาษาไทยมีการเออออด้วยการทวนซ้ำคำพูดของผู้พูด แต่ไม่ได้ทวนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นบางส่วนหรือมักจะเป็นส่วนท้ายของถ้อยคำพูด (Kogure, 2007)

ตัวอย่างที่ 15

1. ย. ตอนนี้ทำได้ปกติแล้ว
2. บ. (สายศีรษะ) ไม่ค่อยปกติเท่าไร เพราะว่ามันขาดอุปกรณ์ไป 2 อย่าง 3 อย่าง
3. ย. ค่ะ
4. บ. ขาดตู้เชื่อมที่มันคุณภาพมันดี แล้วก็...ถึงลมที่เราเอามาไว้พ่นสี โดยไม่ต้องใช้สี
กระป๋องมันเปลือง ถ้าเราใช้กาพ่นสีอะ มันจะประหยัดตั้งดีกว่ากันเยอะ
5. ย. โอเค เข้าใจละ เดี๋ยวไปซื้อของ อุปกรณ์กัน
6. ท: ไปเลยเหรออ
7. ย. ไปเลย พี่แกนั่งอยู่ที่นี่
8. บ. ได้ครับ
9. ย. เดี๋ยวหนูไปซื้ออุปกรณ์
10. บ. ขอขอบคุณครับ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 15 ผู้รับบริจาคเป็นผู้พิการและมีอาชีพซ่อมรถ ในผลัดที่ 1 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคเกี่ยวกับการทำงานที่เป็นปกติว่า “ตอนนี้ทำได้ปกติแล้ว” แต่ผู้รับบริจาคมีการเออออในผลัดที่ 2 ด้วยการส่ายหน้า พร้อมทั้งตอบยูทูปเบอร์ไปว่า “ไม่ค่อยปกติเท่าไร เพราะว่ามันขาดอุปกรณ์ไป 2 อย่าง 3 อย่าง” การเออออด้วยการส่ายหน้า สื่อให้เห็นว่า ผู้รับบริจาคปฏิเสธหรือไม่เห็นด้วยกับข้อมูลที่ยูทูปเบอร์นำเสนอ เนื่องจากในสถานการณ์นี้การทำงานของผู้รับบริจาคไม่เป็นปกติ เพราะว่ายังขาดอุปกรณ์การทำงาน

ตัวอย่างที่ 16

1. ย. หม้อ ข้าว พัดลมตรงนี้หมดเลย
2. บ. ชีวิตลำบากมาก
3. ย. มันไม่มีอะไรกินใช่ไหมยาย
4. บ. (สายศีรษะ)
5. ย. แล้วมีน้ำปลาแล้วอะไรอีก
6. บ. น้ำปลา พริกป่น ผงชูรส
7. ย. น้ำปลา พริกป่น ผงชูรส คุณกินไข่มั้ยยาย ประทั่งไปวันๆ เนาะ ท้อไหมคุณยาย
8. บ. ท้อไม่ได้
9. ย. คือเราเป็นยังงี้แล้วมันท้อไข่มั้ย
10. บ. (ผงศีรษะ) มันเดินแล้วมันขัด
11. ย. อ้อมันขัด คนก็เลยไม่จ้างเรานี้เหรออ

(Pimrypie Official, 2022)

ตัวอย่างที่ 16 ในผลัดที่ 3 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคว่า “มันไม่มีอะไรกินใช่ไหมยาย” ส่วนในผลัดที่ 4 ผู้รับบริจาคมีการเออออตอบกลับไปด้วยการส่ายหัว การส่ายหัวในสถานการณ์นี้สื่อให้เห็นว่า ผู้รับบริจาคยอมรับว่าในการดำเนินชีวิตของตนเองไม่สู้ดีนัก คือ การไม่มีอะไรกิน ในขณะเดียวกัน ในผลัดที่ 9 ยูทูปเบอร์ถามผู้รับบริจาคว่า “คือเราเป็นยังงี้แล้วมันท้อไข่มั้ย” ส่วนในผลัด

ที่ 10 ผู้รับบริจาคมีการเอออตอบกลับไปด้วยการผงกศีรษะ พร้อมทั้งกล่าวว่า “มันเดินแล้วมันขัด” การผงกศีรษะในสถานการณ์นี้สื่อให้เห็นว่า ผู้รับบริจาคยอมรับว่าตนเองรู้สึกท้อต่อการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ปกติ คือ การไม่มีจะกิน

ประเด็นการเอออของ ผู้รับบริจาค น่าสนใจในแง่ของสถานการณ์การสื่อสารที่แสดงให้เห็นการปฏิสัมพันธ์ในฐานะเป็นผู้รับสถานภาพของความยากจนของตนเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงทำให้ผู้รับบริจาคต้องมีปฏิริยาเชิงอวัจนภาษาเพื่อยอมรับต่อข้อมูลที่ยุทูปเบอร์ต้องการนำเสนอ ดังนั้นในบางกรณีเมื่อยุทูปเบอร์ขึ้นคำถามในประเด็นละเอียดอ่อน ผู้รับบริจาคก็จะยอมรับด้วยการเอออโดยไม่แสดงความโต้แย้งแต่อย่างใด ประเด็นนี้สอดคล้องกับการอธิบายตัวอย่างการสนทนาในหนังสือของ Angkapanichkit (2019) ที่นำเสนอเกี่ยวกับคู่สนทนาที่มีสถานภาพแตกต่างกัน คือ แพทย์ พยาบาล และผู้ป่วยว่า ผู้ป่วยมีหน้าที่เพียงยอมรับคำวินิจฉัยและคำสั่งของแพทย์และพยาบาลเท่านั้น ผู้ป่วยจึงไม่มีสิทธิที่จะวินิจฉัยอาการป่วยด้วยตนเองและออกความเห็นแย้งกับแพทย์

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการสนทนาในปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาค ตามกรอบการวิเคราะห์สนทนาวิเคราะห์ (Conversational Analysis) ของ Sacks, Schegloff, and Jefferson (1974) พบว่า ปริจเฉทการสนทนาที่เกี่ยวกับการบริจาคมีองค์ประกอบการสนทนาทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะ การพูดซ้อน การพูดซ้ำ การพูดตัดบท การพูดปรับแก้ การเงียบ การตอบสนองการพูด และการเอออ จากองค์ประกอบทั้งหมด เผยให้เห็นว่า การพูดแทรกและหรือการพูดขัดจังหวะพบมากที่สุด เนื่องจากคู่สนทนาพยายามควบคุมสิทธิในการสนทนา รวมถึงกำหนดทิศทางในการสนทนาของผู้อื่นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน และการพูดตัดบทพบน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อยุติการสนทนาตามที่คู่สนทนาที่มีอำนาจกว่าประสงค์ ทั้งนี้ ผลการศึกษายังแสดงถึงประเด็นที่น่าสนใจ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 หากพิจารณาการพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะและการพูดซ้อน พบว่า ในบางกรณีเมื่อผู้รับบริจาคมีการพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะและการพูดซ้อนยุทูปเบอร์เกิดขึ้น ยุทูปเบอร์ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจมากกว่าจะให้สิทธิในการสนทนาแก่ผู้รับบริจาคที่มีอำนาจน้อยกว่า เนื่องจากการให้สิทธิในการสนทนาแก่ผู้รับบริจาคได้นำเสนอข้อมูลด้วยตนเองจะทำให้ผู้รับชมเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Satham (2017) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาปริจเฉทการสนทนาระหว่างจิตแพทย์และผู้ป่วยนอกในการตรวจรักษาโรคจิตเวชเบื้องต้น” ที่พบว่า ในสถานการณ์การตรวจรักษาโรคที่จิตแพทย์มีอำนาจในการสนทนา มากกว่าผู้ป่วย จิตแพทย์จะตระหนักถึงความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้อธิบายอาการหรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง หากจิตแพทย์มีการพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะ การพูดซ้อน หรือการพูดตัดบทขึ้นมาในขณะนั้น โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้พูดแทรกอาจทำให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องถูกมองข้ามไปซึ่งอาจทำให้ผลการวินิจฉัยไม่ตรงกับอาการของโรคที่ผู้ป่วยเป็น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพูดแทรกหรือพูดขัดจังหวะ และการพูดซ้อนในครั้งนี้แตกต่างไปจากกรณีที่เป็นรายการสัมภาษณ์ เช่น งานวิจัยเรื่อง “การกล่าวซ้อนในบทสนทนาภาษาไทย: กรณีศึกษารายการ “โหนกระแส” ของ Ochaphan (2022) พบว่า ในรายการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์มักจะพูดแทรกเพื่อชิงผลัดสนทนาเพื่อให้การสนทนาบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นอำนาจที่ผู้สัมภาษณ์มีเหนือผู้ให้สัมภาษณ์ในการยุติการสนทนาของผู้ให้สัมภาษณ์เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 ฝ่ายมีการโต้แย้งกันเกิดขึ้น การพูดแทรกของผู้สัมภาษณ์ในรายการสัมภาษณ์ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องความสุภาพ เนื่องจากรายการ “โหนกระแส” เป็นรายการสัมภาษณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคู่กรณีกันแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นต่าง ๆ ได้

ประการที่ 2 ในประเด็นการพูดปรับแก้ การเอออ และการเงียบมีความน่าสนใจอย่างมาก เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพูดปรับแก้พบว่า ในกรณีที่ผู้รับบริจาคมีข้อบกพร่องทางร่างกายหรือพิการ ยุทูปเบอร์จะขึ้นคำถามเกี่ยวกับข้อบกพร่องทางร่างกายหรือความพิการของผู้รับบริจาค เพื่อตอกย้ำความพิการของผู้รับบริจาค ผู้รับบริจาคมีการพูดปรับแก้โดยพยายามแก้ไขข้อมูลหรือแย้งข้อมูลที่ตนเองเชื่อว่าไม่เป็นอย่างที่ยุทูปเบอร์กล่าว การแก้ไขข้อมูลเป็นการประกอบสร้างความหมายใหม่และพยายามโต้กลับไ้ว่า ผู้รับบริจาคเป็นผู้ที่มีศักยภาพและสามารถใช้ชีวิตแบบคนปกติได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khampha (2015) ที่ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์ของคนพิการในสังคมไทย พ.ศ. 2534-2554 จากมุมมอง

ของคนทั่วไปและคนพิการตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” พบว่า คนพิการพยายามโต้แย้งกับสังคมว่าตนเองเป็นผู้มีศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขเช่นเดียวกับคนทั่วไปที่ไม่ได้พิการ

ต่อมา ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเอื้อออบพบว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกับปริธานของกลุ่มคนในสังคม เนื่องจากปริธานเป็นระบบความคิดความเชื่อของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่มีร่วมกัน ในงานวิจัยนี้พบว่าปริธานของยูทูบเบอร์ประกอบสร้างความเข้าใจและการรับรู้ว่า ผู้รับบริจาคเป็นภาระของสังคมจึงจำเป็นต้องช่วยเหลือด้วยการบริจาค ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ van Dijk (2003) ซึ่งเป็นนักวิชาการอีกคนหนึ่งที่น่าสนใจศึกษาด้วยแนวทางการศึกษาในเชิงปริธานทางสังคม (socio cognitive studies) โดยใช้แนวคิดการรับรู้ทางสังคม และเน้นอธิบายความสัมพันธ์ทางภาษาและสังคม van Dijk (2003) กล่าวว่า ปริธานเป็นระบบความคิดความเชื่อของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งจะแสดงผ่านรูปภาพ และจะนำระบบความคิดของสมาชิกในกลุ่มไปตีความร่วมกัน อีกทั้งประกอบสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มอื่น ปริธานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่เป็นระบบความคิดของสมาชิกในกลุ่มที่จะเผยให้เห็นอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคในสังคมไทยต่อไป

ทั้งนี้ ในงานวิจัยก่อนหน้านี้ คือ งานวิจัยของ Nanthakanok (2012) เสนอหน้าที่ของการเจียบไว้ว่า การเจียบหรือการไม่ตอบในขณะที่สนทนาจัดว่าเป็นอวัจนภาษาอย่างหนึ่ง ความเจียบที่เกิดขึ้นภายในผลัดการพูดของผู้พูดคนใดคนหนึ่งเป็นสัญญาณที่บอกว่าการสื่อสารในบทสนทนานั้นไม่ราบรื่น ซึ่งหน้าที่ของการเจียบที่เสนอในงานวิจัยดังกล่าวแตกต่างจากงานวิจัยนี้ กล่าวคือ งานวิจัยนี้มีได้สื่อให้เห็นถึงความไม่ราบรื่นในการสนทนาแต่สื่อให้เห็นว่าการเจียบมีหน้าที่ในการโน้มน้าวหรือการกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมได้ เมื่อผู้ชมมีอารมณ์ความรู้สึกสละสลวยร่วมกับการรับชมวีดิทัศน์ก็อาจมีผลทำให้มีความประสงค์อยากที่จะร่วมบริจาคด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนการซื้อสินค้าของยูทูบเบอร์ หรือการไปบริจาคตามสถานที่ที่ยูทูบเบอร์ไปช่วยเหลือ

ประการที่ 3 เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยจะพบว่า ยูทูบเบอร์มีเป้าหมายหรือผลที่ต้องการบรรลุในการสื่อสารโดยเลือกใช้องค์ประกอบการสนทนาต่าง ๆ ไว้เพื่อโน้มน้าวใจผู้ชมให้คล้อยตามตนเอง หากไม่คล้อยตามก็จะเป็นบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ลักษณะเช่นนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการครอบงำโดยกำหนดพฤติกรรมของผู้ชมให้เป็นไปตามความมุ่งหวังของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ van Dijk (2006, pp. 359) ที่กล่าวว่า การครอบงำสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากข้อความที่เป็นตัวบท (text) และการพูดคุย (talk) โดยได้กล่าวถึงการครอบงำทั้งในมิติของการใช้อำนาจในทางมิชอบทางสังคม (social power abuse) การควบคุมความคิดทางปริธาน (cognitive mind control) และการมีปฏิสัมพันธ์ทางวาทกรรม (discursive interaction) โดยการเน้นสิ่งที่ดีของ “พวกเรา” และการเน้นสิ่งที่ไม่ดีของ “พวกเขา” เป็นต้น หนึ่งในประเด็นการครอบงำความคิดของผู้รับสารยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ว่าด้วยวาทกรรมการขอรับบริจาคเงินของ Chapimon (2021) ที่เผยให้เห็นว่า ผู้บริจาคมีการเลือกนำเสนอข้อมูลของผู้รับบริจาคเงินในลักษณะที่เป็นผู้ไร้ศักยภาพในการรับผิดชอบตนเอง กลายเป็นผู้ที่รอคอยความช่วยเหลือ ทำให้การให้ความช่วยเหลือนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริจาคในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมเดียวกัน อีกทั้งยังเน้นย้ำว่า เงินเป็นปัจจัยสำคัญเพียงประการเดียวเท่านั้น ที่จะช่วยเหลือผู้รับบริจาคเงินได้ ซึ่งการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวสามารถครอบงำความคิดของผู้รับสารให้เข้าใจว่า ปัญหาของผู้รับบริจาคเงินสามารถขจัด แก้ไข หรือบรรเทาได้ด้วยการบริจาคเงินเท่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริจาค: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในปัจเจกการสนทนาของยูทูบเบอร์และผู้รับบริจาคที่นำเสนอในสื่อใหม่” ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี โชติติลลิก อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกวเดือน ชารธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ชี้แนะแนวทางการบูรณาการแนวคิดระหว่างสนทนาวิเคราะห์ (Conversational Analysis) ผสมรวมกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

References

- Angkapanichkit, J. (2019). Discourse analysis. Bangkok: Thammasat University Press. (In Thai)
- AUN Thai Laboratories. (2022). Content Marketing. Retrieved 15 October 2022, from <https://aun-thai.co.th/about-us/> (In Thai)
- Chapimon, K. (2021). The discourse of monetary donation request in Thai social media: A critical discourse analysis. Doctoral Dissertation, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Davidson, D. (1984). Communication and Convention. Cambridge: University Press.
- Eakapont, T. (2022). The relationship between language and representation of spornosexual men toward social media. Doctoral Dissertation, Khon Kaen University, Thailand. (In Thai)
- Hasanam, N. & Panpothong, N. (2022). Backchannels in Thai and the effects of status: A case study of conversation between teachers and students from the Mister O corpus. *Manutsayasad Wichakan*, 29(1), 189-217. (In Thai)
- Hasanam, N. & Panpothong, N. (2023). Conversational dominance in Thai language and factors relating to social status: A case study of conversation between teachers and students in Mister O corpus. *Journal of art and Thai studies*, 45(1), 1-17. (In Thai)
- Jefferson, G. (1989). Preliminary notes on a possible metric which provides for a 'standard maximum' silence of approximately one second in conversation. In D. Roger and P. Bull (Eds.), *Conversation: An interdisciplinary perspective*, 166-196. Clevedon: Multilingual Matters.
- Khampha, N. (2015). Critical Discourse Analysis of the relationship between language and identity of people with disabilities in Thai society from the perspective of people with and without disabilities, 1991-2011. Doctoral Dissertation, Kasetsart University, Thailand. (In Thai)
- Khueankaew, S., Sereechaikul, T., & Bumrungsuk, S. (2021). Structures of cosmetic sale conversations in online live. In *Proceeding report of Thai language and culture network (3th)*, pp. 123-146, Bangkok: Ramkhamhaeng University. (In Thai)
- Kogure, M. (2007). Nodding and smiling in silence during the loop sequence of backchannels in Japanese conversation. *Journal of Pragmatics*, 39(7), 1275-1289.
- Krutnate, P. (2014). Linguistic strategies used for terminating conflict talk in Thai interaction. Doctoral Dissertation, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Nanthakanok, K. (2012). An analysis of conversational structures between local government officials and ethnic people. Master Thesis, Graduate school, Mahidol University, Thailand. (In Thai)
- Ochaplan, S. (2022). Simultaneous speech in Thai conversation: A case study of Hone Krasae Television Program. *Journal Thai language and literature*, 39(1), 92-137. (In Thai)
- Pankaew, N., & Buakaw, S. (2022). A Discourse Analysis of Conversation Interruption in a Thai News Interview Program. In *CSEAS 14th international conference on Thai studies 29 April-1 May 2022*. Kyoto: Japan.
- Pimrypie Official. (2020). Pimrypie help playlist. Retrieved 22 September 2022, from https://www.youtube.com/playlist?list=PLfjrWzx-Z9pM-3zl2V_bhWtwsxCic6GHF
- Pimrypie Official. (2021). Pimrypie help playlist. Retrieved 22 September 2022, from https://www.youtube.com/playlist?list=PLfjrWzx-Z9pM-3zl2V_bhWtwsxCic6GHF
- Pimrypie Official. (2022). Pimrypie help playlist. Retrieved 22 September 2022, from https://www.youtube.com/playlist?list=PLfjrWzx-Z9pM-3zl2V_bhWtwsxCic6GHF

- Sacks, H., Schegloff, E., & Jefferson, G. (1974). A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. *Language*, 50(4), 696-735.
- Saisuwan, P. (2017). Conversational dominance in Thai male and female speech. In Amara Prasithrathsint (ed.). A collection of research papers in sociolinguistics and ethnolinguistics (pp. 298-331). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Satham, S. (2017). A study of conversational discourse between psychiatrists and out-patients in primary psychiatric consultation. Doctoral Dissertation, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- van Dijk, T. A. (2003). Handbook of Discourse Analysis. In D. S. D. Tannen and H. Hamilton (eds.). *Critical Discourse Analysis* (pp. 352-371). Oxford: Blackwell.
- van Dijk, T. A. (2006). Discourse and Manipulation. *Discourse and Society*, 17(2), 359-381.
- Wutthichamnong, W. (2015). Other-repetition in Thai conversation. Master Thesis, Graduate school, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Wutthichamnong, W. (2016). Pragmatic functions of "Okay" in Thai conversation. *Journal of community development research (humanities and social sciences)*, 9(2), 115-127. (In Thai)